

Megemlékezés Trianonról

1920 június 4 = a trianoni békeparancs aláírásának tizenhetedik évfordulóján.

Kedves Gyermekeim!

Fekete zászlót lenget a szél a házakon, s ez a gyászt jelentő lobogó borussá változtatja ma az arcokat. Mi van ma, miért tűzték a bánat, szomorúság zászlaját a házakra, mire emlékeztet ez a mai nap, milyen szomorú évfordulóra?

Elmondom nektek, de úgy fáj ma a szó, mintha a lelkem darabjait tördelném belé... Mintha legkedvesebb halottam ravatalánál kellene szólanom. A bánatnak könny a szava... zokogás a vigasztalója... De lehet-e vigasztalni azt, aki életadó édesanyját vesztette el? Van-e enyhítő szó, gyógyító ír, orvosság arra a fájdalomra, amely az édesanya sirja fölött kesereg?

Ma édesanyánk, Magyarország sirjánál állunk gondolatban: ma van szomorú évfordulója annak, hogy az ezeréves Magyarországot szétdarabolták...

Ezt jelentik a gyászlobogók, ezt jelzik a lehorgasztott, bus magyar fejek...

Milyen rettenetes volna, kedves gyermekeim, ha egy reggelen arra ébrednénk fel, hogy az éjszaka leégett a falu. A didergő hajnal már csak romokat találna a takaros kis fehér házak helyén... Ugy éreznénk magunkat, mintha megállt volna felettünk az idő, meghalt volna minden élet... Se templom, se iskola, se községháza, se széles, akácok utcásorok nincsenek többé, csak romok, ledőlt falak merednek puszta, kormosan az ég felé. Németyk háznak még elolvasható a kapuja fölé írott mondás: „Áldás a bemenőnek, béke a kimenőnek...” de ezen a kapun nem lép be már többé senki, mert a kapu is ott hever a kormos fal-törmelékek között.

Ilyen döbbenetre ébredtünk fel mi is, kedves gyermekeim, ez előtt tizenhét esztendővel erre a szomorú napra. Milyen napot is írunk ma? Június 4. Ez a nap azóta a magyar kalendárium leggyászosabb napja.

Nézzetek erre a térképre, gyermekeim!

Ott látjátok rajta az ezeréves Magyarországot, ahogyan azt a jó Isten megteremtette s őseinknek adta, hogy megtartsuk és megvédelmezzük azt minden veszedelemben! És ezt az Isten által alkotott és magyarnak adott országot! merték gyarló, gonosz emberi kezek összetördelni, mintha csak a feszületet döntené valami istentelen ember a porba!

Dehát hogyan történt ez a szörnyű szerencsétlenség, kérdezitek tőlem?

Elmondom.

Bizonyosan tudjátok, hogy a mai szép hazánk, amelyet több

mint ezer esztendővel ezelőtt Árpád apánk szerzett és tett magyarrá vitézeivel, rengeteget szenvedett, sok csapást viselt el tíz évszázad alatt. Miért küldte ide a jó Isten Árpádot és népét? Azért, mert erre a helyre olyan nép kellett, amely vitéz is, bátor is, becsületes is, — és kész arra, hogy másokért is helytálljon, ha úgy kívánja a sors. Hát a magyar nép mindenben megállta a helyét, mert vitéz is volt, bátor is, becsületes is, s annyiszor áldozta fel önmagát másokért, ahányszor rátámadtak ellenségei, hogy rajta keresztül törve elsöpörjék a többi népeket!

Hányszor kellett nekünk újra kezdeni az ország benépesítését, hányszor kellett jóformán teljesen újra építeni a városokat és falvakat, amikor egy-egy szörnyű pusztulás után elvonult innen az ellenség. De mindezek a szörnyű sorscsapások sem tudták megingatni ezen a helyen a magyart. Ugy állott itt Kárpátországban a drága hazánk földjén, mint a mesebeli sárkány, amely tündérország bejáratát őrzi. Mi is másokat őrizzünk: az európai népeket, azokat, akik olyan rutul meghálálták nekünk azt a rengeteg áldozatot, amit értük elviseltünk!

Mivel azonban az évszázadok alatt elfolyt rengeteg magyar vért pótolni kellett, őseink szívesen vették azon idegenajku népeket is, akik bekérezkedtek hozzánk, a mi városainkba, földjeinkre. Adtunk nekik is a magunkéból s testvéreinkké fogadtuk őket. A baj ott volt, hogy a bekérezkedőkön kívül olyan népek is jöttek hozzánk, akiket mi soha sem hívtunk, hanem a mi megkérdésünk nélkül szállták meg az üresen maradt területeket, ahonnan az öldöklő háborúk folyamán magyar őseink elpusztultak. Így kerültek be hozzánk a szerbek, oláhok. Mikor azonban már itt találtuk őket letelepedve, nem kergettük ki őket, mint ők most uralmuk alá jutott magyar testvéreinket, hanem nekik is törtünk kenyerünkéből, őket is elláttuk mindazon jogokkal, amelyek minden más magyar testvérünket megillettek.

Igy történt azlán, hogy amikor vége lett a világháborúnak, ezek a bekérezkedett és belopakodott idegennyelvű népek hálátlanul elfelejtették a velük tett jószágunkat és — szétdarabolták ezeréves, vendéglátó hazánkat!

Mint az éhes vadak a halálra sebzett prédára, úgy rontottak ránk a háború végén ezek a hálátlan népek s mindegyik azt és annyit rabolt el hazánk testéből, amennyit akart és birt. Nekünk azonban már nem volt szabad fegyvert fognunk, mert ellenségeink is az ő oldalukra állottak. Mikor azután véget ért a szörnyű országcsontítás, akkor ránkparancsoltak, hogy írjuk alá azt az irást, amelyben bennünket halálra ítélték. Ez az irás volt a békeszerződés, amelyet egy Trianon nevű palotában kellett aláírunk.

Ma tizenhét esztendeje történt ez a szomorú esemény, amikor a magyaroknak alá kellett írniok ezt a bennünket szétdaraboló irást. Délután négy óra 30 perckor került a sor az aláírásra, s:

mig kiküldöttjeink ott, Trianonban végrehajtották a parancsot, az-
alatt idehaza, Magyarországon minden templomban megkondul-
tak a harangok és siratták a szétdarabolt ezeréves Magyaror-
szágot...

Azóta tizenhét esztendő szárnyalt el már fölöttünk... De
mintha derengene már az ég fölöttünk... Mintha a győzők is rá-
ébredtek volna embertelen és gonosz sugalmazók által félreveze-
tett cseickedőikre, amikor feldaraboltak egy országot, amely ezer
éven át csak őket védelmezte saját testével is.

Mi pedig megtanultuk a türelést, szenvedést, de nem felejtjük
el, hogy mi volt a miénk, s mi lesz újra a miénk! Megtanultuk,
hogyan

Ezt a hazát Isten alkotá meg
Nagynak, szépnek és nem lehet,
Hogy amit az Alkotó megalkot,
Azt elrontsák bűnös emberek!
Ezt a hazát Isten adta nekünk
S vérrel, vassal védték őseink,
És ha egyszer hadba szállunk érte,
Győzni fogunk, hiszen Ő segít!

(Pohárnok Jenő: Uj honfoglalás.)

Öreg vitéz intelme — levente fiához!

Figyelj ide fiam!
El ne feledd szómat;
Isten rendelési —
Reád bármit rónak:

Dübörgő csatákban,
Vérontó viharban:
Senki sem csalódot
Soha, — a magyarban!

Te is magyar volnál!
Hét Vezérnek sarja!
Vasból legyen minden
Igaz magyar karja!

István király útján
Martalócok járnak...
S — Szent Imrék lelkére
Orgyilokkal várnak!

Sujtsd rájuk a kardod:
Nagy Lajos kezével!
Süvölts rajtuk végig:
Szent László szemével!

Árpád Hétmagyarja
Tüzelje föl véred!
Tiszta vitézségedért
Egy ország lesz béréd!

István Koronája
Várja: karod, — lelked!
Mária Virágos-kertje:
Égő honszerelmed! —

Kárpát koszoruzza,
Tisza—Duna várja;
Becsületet hozzon
Minden magyar ember: —

Erre a kesergő, —
De még így is áldott,
Százszorszént Hazára!

— Ne feledd hát szómat,
Indulj — a viharba! —
Te is magyar volnál!
Hét vezérek sarja!